

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna si hrají na narozeniny

Cíl lekce: slovní zásoba spojená s narozeninami; časování slovesa mít

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: kytka; dnes; narozeniny; (kytky)

Větné konstrukce: Kolik ti je let? Je mi pět let; všechno nejlepší k narozeninám; já mám; ty máš; my máme

Video – Mína a Týna si hrají na narozeniny

Návrh her a aktivit:

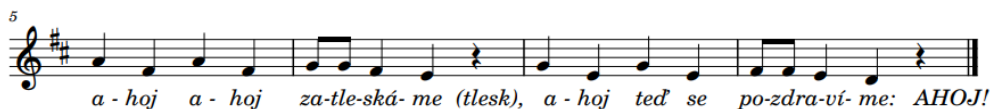
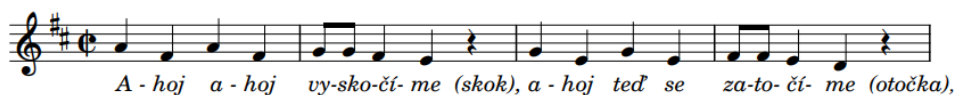
Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

Dobry den

Zuzana Nováková

Hlavní činnosti

- **Potopa** – Pohybová hra, opakování číslovek:

Cílem hry je rozhýbat se a zopakovat číslovky 1–6. Hru je vhodné hrát v prostoru, kde děti mohou vylézt do výšky, ale nemohou odtamtud spadnout.

- Učitel hru pojmenuje: „Budeme hrát na potopu.“ Děti se volně pohybují po třídě. Učitel jim k pohybu bubnuje na bubínek nebo pustí hudbu z audio zařízení. Když se učitel rozhodne, zavolá pokyn: „Potopa!“ a dětem odpočítá čas: „Šest, pět, čtyři, tři, dva, jedna.“ Děti mají za úkol do té doby vylézt alespoň pár centimetrů nad podlahu (kde je potopa, která by je jinak spláchlá). Kdo úkol nestihne, jedno kolo nehraje. V dalším kole již učitel odpočítává pouze od pěti.

- **Molekuly** – Pohybová hra, opakování číslovek:

Cílem hry je rozhýbat se a zopakovat číslovky 1–6. Hra se hraje stejně jako hra Molekuly, hýbejte se. Cílem hry je rozhýbání a zároveň zopakování slov jedna, dvě, tři, čtyři, pět, šest. Pokud děti hru neznají, učitel jim v prvních kolech pomůže.

- Učitel hru pojmenuje: „Budeme hrát na molekuly.“ Učitel rytmizuje pohyb dětí hrou na bubínek. Děti se volně pohybují po prostoru třídy. Učitel zavolá: „Ať jsou u sebe molekuly DVĚ!“ a děti utvoří dvojice. Po utvoření dvojic učitel opět začne bubnovat na bubínek a děti se volně pohybují po prostoru třídy. Učitel používá slovní zásobu dvě, tři, čtyři, pět a šest, pokud chce, aby děti stály po jednom, zavolá: „Ať je každá molekula sama JEDNA!“ Učitel může dětem pomoci dotvářet dané počty – např. doplní dvojici do trojice.

- **Eda a Bobina mají narozeniny** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit slovní zásobu na téma narozeniny. Učitel rozmístí po třídě předměty související s narozeninami (reálie, hračky nebo karty s obrázky). Maňáska

(plyšáka) posadí učitel na vyvýšené místo a na hlavu mu dá korunu. Stranou si připraví ještě jednu plyšovou hračku a korunu (či papírovou šerpu – cokoliv, co by označilo toho, kdo má narozeniny). Je důležité, aby učitel předváděl scénku pomocí názorné gestikulace.

- „Co se to děje? Proč máš na hlavě tu korunu?“ ptá se učitel maňáska. „Já mám dnes narozeniny!“ odpovídá maňásek. „Ty máš dnes narozeniny?“ ptá se učitel. „Ano, mám narozeniny,“ odpovídá maňásek. „A já dnes nemám narozeniny?“ ukazuje učitel na sebe. „Ne, ty narozeniny nemáš, dnes mám narozeniny já,“ odpovídá maňásek. „A má dnes narozeniny někdo z dětí?“ ukazuje učitel na děti. „Ne, dnes mám narozeniny jenom já.“ – „A já,“ povídá druhý plyšák, který byl schovaný za učitelem. „Já mám dnes taky narozeniny!“ povídá druhý plyšák. „A jak se jmenuješ ty, který máš taky dnes narozeniny?“ ptá se učitel. „Jmenuji se (Eda).“ – „Ahoj (Edo)! Kamarádi, pozdravíme Edu – ahoj Edo!“ – „Já jsem Eda a mám dnes narozeniny“ povídá Eda. „Já jsem Bobina a taky mám dnes narozeniny!“ povídá maňásek. „My máme dnes narozeniny!“ – „Co dáme Edovi a Bobině k narozeninám?“ ptá se učitel. Poté posílá jednotlivé děti, aby po třídě hledaly předměty, které mohou dát plyšákovi a maňáskovi k narozeninám (květiny, dárek, svíčky, dort...). Když dítě přinese předmět, který si samo vybralo, učitel ho pojmenuje: „To je kytky, pro koho je kytky? Pro Edu, nebo pro Bobinu?“ ukazuje učitel na plyšáka a maňáska. „Pro Edu,“ odpovídá dítě. „Můžeš Edovi popřát – všechno nejlepší, Edo!“ Když děti rozdají všechny dárky, které byly ve třídě, učitel se ještě zeptá plyšáka a maňáska, kolik jim je let: „A kolik je ti dnes let, Edo?“ – „Dnes mi je pět let,“ odpovídá Eda. „A kolik let je dnes tobě, Bobino?“ – „Mně je dnes taky pět let,“ odpovídá Bobina.
- Učitel poté pokládá dětem následující otázky:
  - Co mají dnes Eda a Bobina?
  - Kolik je jim let?
  - Co dostali Eda a Bobina k narozeninám? (Sledujeme, zda si děti zapamatovaly názvy některých předmětů – dárků.)

- **Kdo má dnes narozeniny?** – Představení slovní zásoby:

Cílem hry je seznámit děti se slovní zásobou tématu narozeniny. Hra je vhodná do druhé (opakovací) lekce k tématu Mína a Týna si hrají na narozeniny. Učitel přichystá jednu velkou židli, kterou postaví před děti, a korunu (či šerpu).

- „Kdo chce mít dnes narozeniny?“ zeptá se učitel. Vybrané dítě se posadí na židli a dostane na hlavu korunu. Učitel ve hře slaví s dítětem narozeniny, používá při tom co nejvíce slov ze slovní zásoby. Učitel může prostřídat co nejvíce dětí ze třídy. Na konci každé oslavy může učitel s dětmi zazpívat oslavenci píseň Hodně štěstí zdraví.

- **Jaké dárky mám?** – Opakování veškeré slovní zásoby:

Cílem aktivity je zopakovat veškerou slovní zásobu. Učitel si připraví papírovou krabici (nejlépe barevnou, která vypadá jako dárek) a do ní umístí karty s obrázky slovní zásoby (případně předměty znázorňující probranou slovní zásobu).

- „Já mám dárek, co v něm asi je?“ učitel zachrastí krabicí. Opatrně do ní vsune ruku a vytáhne jednu kartu či předmět. „Kočka! Mám kočku,“ povídá učitel a posílá krabici prvnímu dítěti. Učitel komentuje: „Jonáš má dárek, co je asi uvnitř?“ U několikátého dítěte se již učitel ptá dětí: „Co má Terežka?“ – „Dárek,“ odpovídají děti. Každé dítě vsune ruku do krabice a vytáhne jednu věc, kterou pojmenuje.

- **Kde je pošťák?** – Opakování slovní zásoby:

Cílem aktivity je zopakovat veškerou slovní zásobu. Učitel má připravené větší množství

karet, včetně karet představujících množná čísla. Učitel může sledovat, které děti si slovní zásobu již pamatují a „vedou skupinu“. Děti, které se řídí podle ostatních, si možná ještě nepamatují slova z lekce, ale při aktivitě se je učí. Pokud si učitel všimne, že dítě v úkolech obecně „tápe“, může mu věnovat více pozornosti.

- Učitel rozmístí po třídě karty obrázkem vzhůru. „Kde jsou domy?“ zeptá se učitel a děti ve skupině hledají příslušnou kartu, ke které si stoupají. „Výborně, kde je dopis?“ atd.

- **Kolik ti je let?** – Rychlé opakování:

Cílem aktivity je opakování.

- Učitel se po kroužku ptá dětí, kolik let jim je. U dětí, kterým je víc než šest let, učitel ukáže věk na prstech a poté ho okomentuje. U čtyřletých dětí je důležité jim nejprve prezentovat správný tvar fráze: „Jsou mi čtyři roky.“

- **Hodně štěstí zdraví** – Hudební výchova:

Cílem aktivity je znalost české kultury.

Píseň Hodně štěstí zdraví lze zpívat na konci oslavy narozenin každého dítěte – v aktivitě „Hodně štěstí zdraví“. Čím více dětí bude ve hře slavit narozeniny, tím spíše si zapamatují i text písně.

Pracovní list

- **Zvířata slaví narozeniny:**

Cílem aktivity je opakování. Děti, které ještě neumějí psát, mohou do rámečku udělat místo zapsání čísel puntíky. „Zvířata slaví narozeniny. Do rámečku napiš, kolikáté narozeniny zvíře slaví, a poté ho spoj s tolika kytkami, kolik jich zvíře dostalo.“

- Kůň má narozeniny. Je mu pět let. K narozeninám dostal kůň čtyři kytky.
- Kočka má narozeniny. Jsou jí dva roky. K narozeninám dostala kočka dvě kytky.
- Pes má narozeniny. Jsou mu tři roky. K narozeninám dostal pes šest kytek.
- Ryba má narozeniny. Jsou jí čtyři roky. K narozeninám dostala ryba tři kytky.
- Myš má narozeniny. Je jí šest let. K narozeninám dostala myš pět kytek.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání:

Rozloučení uzavírá lekci a je stejně jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: bubínek (x audio zařízení); maňásek (plyšák); druhý plyšák; karty (reálie) související s narozeninami; dvě koruny (šerpy); papírová krabice; karty s obrázky probrané slovní zásoby; figurky probraných zvířat; pracovní listy.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons \[CC BY-NC 4.0\]](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/choose/?lang=cs>].

